

Sygn. akt IV U 491/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2016 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Kazimierz Kostrzewa

Protokolant: protokolant sądowy Marta Bartusiak

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2016 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 17 maja 2016 roku nr (...)

w sprawie J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu J. S. emeryturę od dnia (...)

Sygn. akt IV U 491/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 6 września 2016 r.

Decyzją z dnia 17.05.2016 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił J. S. przyznania prawa do emerytury. W uzasadnieniu swej decyzji organ rentowy wskazał, iż odwołujący nie spełnia przesłanek przyznania świadczenia emerytalnego określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. 2004 r. Nr 39 poz. 353 z póź. zm.), bowiem nie udokumentował 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze wymienionej w wykazie A bądź B stosownie do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. nr 8, poz. 43 z póź. zm.), a tylko 14 lat, 11 miesięcy i 21 dni.

Odwołanie od decyzji wniósł J. S., który podniósł, że w okresie zatrudnienia w Spółdzielni (...) w T. od 22.03.1979 r. do 08.03.1980 r. pracował w warunkach szczególnych na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony. Nie posiada świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Wnosił o ustalenie tej okoliczności na podstawie dokumentów i zeznań świadków. W konsekwencji odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji organu rentowego poprzez przyznanie mu prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że odwołujący J. S. ur. (...) w dniu (...) osiągnął 60 lata życia. Na dzień 01.01.1999 r. legitymuje się okresem zatrudnienia wynoszącym 25 lat okresów składkowych, nieskładkowych i uzupełniających. Wymiar czasu pracy w szczególnych warunkach uznany przez organ rentowy wynosi 14 lat, 11 miesięcy i 21 dni. Odwołujący nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

/okoliczności bezsporne/

Ponadto Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący od dnia 22.03.1979 r. podjął zatrudnienie w Spółdzielni (...) w T. - gdzie pracował do dnia 08.03.1980 r na stanowisku kierowcy w dyspozycji działu głównego dyspozytora zarządu (...). W Spółdzielni były 4 samochody specjalistyczne, którymi zarządzał główny dyspozytor do rozładunku wagonów kolejowych i jednym z nich jeździł odwołujący. Obecnie ten pracodawca nie istnieje. Odwołujący pracował w tym przedsiębiorstwie w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego i przez cały okres zatrudnienia jeździł samochodem ciężarowy o nośności powyżej 3,5 tony marki (...). Pracę w tym charakterze wykonywał w wymiarze pełnego etatu, stale, każdego dnia co najmniej po 8 godzin dziennie. Odwołujący jeździł samochodem wywrotką i rozwoził materiały wyładowywane z wagonów kolejowych np. pasze, nawozy, węgiel po całym b. województwie (...) do GS-ów. W tym okresie nie przebywał na urlopie bezpłatnym. W dniu (...). odwołujący złożył wniosek o przyznanie emerytury.

/dowód: świadectwo pracy z dnia 07.03.1980 r. –k. 15 ar czIV,

dokumentacja pracownicza

zeznania świadka M. J. –k. 17-18 as,

zeznania świadka A. G. –k. 17v as,

zeznania świadka J. B. –k. 17v as,

wniosek z dnia 25.04.2016 r. –k. 1-4 ar czIV/.

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadka M. J., A. G. i J. B. bowiem w sposób spójny i konsekwentny wskazywały, iż w okresie od 22.03.1979 r. do 08.03.1980 r. J. S. pracował jako kierowca samochodu ciężarowego i jeździł samochodem ciężarowym o nośności powyżej 3,5 tony marki (...). Pracę w tym charakterze wykonywał w wymiarze pełnego etatu, stale, każdego dnia. Świadcowie pracowali z odwołującym na przestrzeni całego spornego okresu i dzięki temu posiadali wiedzę na ten temat. Zeznania świadków korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym i pozwalały w sposób wiarygodny ustalić rzeczywisty charakter pracy odwołującego we wskazanym okresie.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów zalegających w aktach rentowych odwołującego, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości Sądu, zarówno treść jak i forma dokumentów nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich jakie należałoby uwzględnić urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego w tym wynikającego z art. 244 i art.245 kpc. Sąd uznał za wiarygodne świadectwo pracy odwołującego z dnia 07.03.1980 r. z tym że uznał, iż okoliczność, że stanowisko odwołującego zostało określone jako kierowca w dyspozycji działu głównego dyspozytora zarządu STW, a nie kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony to niedokładność ze strony pracownika, który sporządzał to świadectwo.

Sąd rozważył, co następuje:

Przedmiotem postępowania było rozstrzygnięcie czy J. S. przysługuje prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei art. 32 ust. 4 stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.). Z §1 Rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w §4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. § 2 ust. 1 rozporządzenia ustala, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. §4 pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Kwestią sporną pomiędzy stronami było ustalenie, czy J. S. pracował w warunkach szczególnych w okresie zatrudnienia w Spółdzielni (...) w T. w okresie od 22.03.1979 r. do 08.03.1980 r. jako kierowca samochodu ciężarowego o nośności powyżej 3,5 tony na podstawie świadectwa pracy, dokumentacji pracowniczej, zeznań świadków i jego zeznań.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) w § 2 ust. 2 zobowiązuje zakłady pracy do stwierdzenia okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji. Natomiast w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49) określone zostały środki dowodowe, które powinny być dołączone do wniosku, stwierdzające okoliczności uzasadniające przyznanie tego świadczenia (§ 4 ust. 3). W myśl § 21 ust. 1, 4 i 5 powołanego rozporządzenia środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia są pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów, oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia. W przypadku zaś ubiegania się pracownika o przyznanie emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty. Wyjątek od zasady ustalonej w powołanym przepisie jest zawarty w § 22 wymienionego rozporządzenia, który przewiduje, że okresy zatrudnienia

mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 r., III UZP 5/85 wyjaśnił, że w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Pogląd ten został rozwinięty w znowelizowanym art. 473 kpc, który stanowi, że w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron. W postępowaniu przed tymi sądami okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń mogą być udowodniane wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi (por. wyr. SN z dnia 02.02.1996 r. II URN 3/95 OSNP 1996/16/239).

W oparciu o dokumentację pracowniczą, świadectwo pracy, zeznań świadków oraz zeznania odwołującego Sąd ustalił, iż odwołujący w okresie od 22.03.1979 r. do 08.03.1980 r. kiedy był zatrudniony w Spółdzielni (...) w T. pracował na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, która to praca została zaliczona, zgodnie z wykazem A dział VIII pkt. 2, będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, do prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował jako kierowca samochodu ciężarowego o nośności powyżej 3,5 tony marki (...) i rozwoził materiały wyladowywane z wagonów kolejowych np. pasze, nawozy, węgiel po całym b. województwie (...) do GS-ów. Po uwzględnieniu okresu pracy Spółdzielni (...) w T. od 22.03.1979 r. do 08.03.1980 r. odwołujący legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szkodliwych określonych w wykazie A w wymiarze co najmniej 15 lat.

Biorąc powyższe ustalenia pod uwagę w przedmiotowej sprawie odwołujący spełnia przesłanki do przyznania tzw. wcześniejszej emerytury, wynikające z treści art. 32 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a w szczególności § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. nr 8, poz. 43 z póź. zm.). osiągnął bowiem wiek 60 lat ((...)oraz na dzień 01.01.1999 r. posiada wymagany okres zatrudnienia, a przede wszystkim spełnia kwestionowaną dotąd przez organ rentowy przesłankę w postaci co najmniej 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, ponieważ po uznaniu mu spornego okresu pracy w warunkach szczególnych tj. od 22.03.1979 r. do 08.03.1980 r. obok już uznanego okresu 14 lat, 11 miesięcy i 21 dni legitymuje się ponad 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Dlatego też mając na uwadze powyższe rozważania Sąd działając na mocy wskazanych wyżej przepisów prawa zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo do emerytury od dnia (...), to jest od osiągnięcia wieku emerytalnego. Mając na względzie powyższe orzeciono na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego i art.477¹⁴ § 2 k.p.c.